

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ivdx Magistrtvs Senator

Zype, Franciscus van der

Antverpiæ, 1633

Cap. XIV. An stratagemata?

urn:nbn:de:hbz:466:1-14280

CAPVT XIV.

An Stratagemata?

I. *Affidua ea Ducibus & utilissima si cauta.* **I**Nter Stratagemata Ducum nihil est frequentius, quàm fugam simulare, cum minimè fugiunt. quare oportet hostium discessionem *semper habere suspectas. aduersus fugientes maior audacia, & minor cura est.* Veget. lib. 3. solui ordines solent, ac disciplina, & iunctæ vires flaccescere. Horatius occisis duobus fratribus fugiens Curiatios diuisit, & antequam iungi possent, singulos occidit. deinde solent simulatâ fugâ hostes in locum iniquiorem, aut insidijs infessum trahi. ita Tomyris Cyrum *apud Justin. lib. 2.* ita Carthaginenses, *apud Lium lib. 25.* Volsci, *lib. 6.* ipse Cyrus castra omnemque in eis annonam deserens, mox reuersus epulantem Schytam confecerat. Annibal castris relictis, & crebris ignibus Romanos simili arte Cyri decipere conatus est, *apud Liu. lib. 22.* & cum ipse annonâ laboraret, repetitâ eâdem arte, sed tunc verâ profectus *dum par priori metus continet Romanos.* Lilius *eod.* etiam tota acies aliquando retro agi solet, quasi signo receptui dato; vt aliquo ductu hostis aduersum solem aut ventum excipiat. ita in conflictu ad Neoportum nostris accidit. tribus circiter millibus è suis caesis vertit & obuertit aciem Mauritius, donec nostris fulgor solis aciem oculorum percuteret, & ventus tenebras ex fumo tormentorum obijceret, ac robur exercitus sui in eos immitteret, quibus minus ferreæ erant manus, à quibus cœpta fuga meliores turbauit, & infestam eam diem nobis reliquit. quamuis non alia ferè extra famam clade, quàm quod totus hostis non perierat. nullam enim urbem aut arcem ex eo lucro habuit, sed quasi victrices dumtaxat reliquias ad naues reduxit. Huc & pertinet vt pabulatum latius, aut prædatum licentiùs ire hostem Dux permittat. sic Valerius Consul *intentus in occasionem multos simul & effusos improviso adoriundi, in paruis rebus negligens vltor, grauem se ad maiora vindicem seruabat.* Lilius *lib. 2.* Ita & Annibal damnatum ab aliquibus suorum improuidè acceptum haud ægerrimè patiebatur, quin potiùs credebat velut inescatam temeritatem ferocioris Consulis.

Aliud genus est Stratagematis, simulare imminentem hostem, vulgare vrbi, aut castris vicinum. Idoneum id est ad motus componendos, oscitantiam, desidiamque excitandam, ac militem, præsertim tyronem, naturali metu leuandum, assuetudine conspecti hostis, aut

aut crediti imminere: vt ——— Venaticus, ex quo
 Tempore ceruinam pellem latrauit in aula,
 Militat in siluis catulus.

Qui ciuitatis constituendæ curam gerit, debet ad ciuitatis compendium dissi-
 dium de externo peregrinoque bello suscipiendo prouidere. Plato de legib.
 lib. 1. Conuenit & illud ad conseruationem Reipubl. vigilandum esse, metum
 etiam inter ciues hostium fingendum, vt caueant. Arist. 5. politic. c. 5. Romani ad
 motus extra urbem propellendos, bellum aliquod simulabant, aut parabant.
 Plur. in Camillo.

Sic tamen hæc simulanda sunt, ne per consuetudinem contem-
 nantur, & cum loco fictorum succedunt vera, fictus tantum appa-
 ratus sit, & defensio. Si porrò apud hostes aliquid molendum vul-
 getur, semper illud suspectum habeatur. Per speciem aduersus Samni-
 tes belli parandi crebra consilia indicentes, omnibus consulationibus inter se
 Principes (Latini) occultè Romanum coquebant bellum. Lilius lib. 8. Ser-
 uilia urbem de incendere distantibus locis, coniurarunt; populoque ad opem
 passim ferendam tectis intento, vt arcem Capitoliumque armati occuparent.
 Idem lib. 4. dum hæc in foro sedanda discordia causâ agantur, Consules in-
 terim ne Sabinus, ne Veiens hostis moueretur, circa portas murosque discesse-
 rant. Idem lib. 3.

Non minùs si quid accidat, quod minimè velimus, fictione
 aliquâ interpretari in rem nostram, sæpè summam rei seruauit. ita
 Tullus Hostilius discessionem Albanorum iussu suo factam, ad
 hostes à tergo circumueniendos asseruit. ita Eumenes sparsas ab
 Antigono scedulas percussorem aliquem in exercitu illius sollici-
 tantes, à se sparsas simulans, in presenti labantium animos deterruit, &
 in futurum prouidit, vt si quid simile accidisset, non se ab hoste corrumpi, sed
 à Duce tentari arbitrarentur. Iust. lib. 14. Ita Xenophanes à Philippo
 ad Annibalem missus, cum in Romanos incidisset, intrepidè se
 missum ait ad amicitiam societatemque iungendam cum populo Romano,
 mandata habere ad Consules populumque Romanum. Liu. lib. 23.

Iterum Romani, cum paucitas damno sentiendo proprior erat, gradum
 retulissent, & salubri mendacio Consul fugere hostes ab cornu altero clamitans
 concitasset aciem; impetu facto dum se putant vincere, vicere. Lilius
 lib. 2.

Huiusmodi ergò Stratagemata vsu omnium gentium, ciuilibus
 legibus l. 1. D. de dolo. sacris etiam Litteris probata sunt. & insidiæ
 poni iussa. Iosue c. 8.